

Komentar in karta: 1/127

SLA V612 'tašča'

Jožica Škofic

1. Gradivo

Za pomen 'moževa ali ženina mati', knj. *tášča (á)*, je najpogostejši in zemljepisno najbolj razširjen leksem *tašča* (ponekod verjetno prevzet iz knjižnega jezika). V T152, T213, T229, T235, T236, T322 in T382 je raba leksema *tašča* označena kot redka, kar verjetno kaže na njen prevzem iz knjižnega jezika (podobno tudi v T049, T176, T278 in T317, kjer je leksem *tašča* označen kot knjižen, in v T332 in T378, kjer je označen kot nov). Za T247 je zapisano, da to besedo uporablja »samo gospoda«, za T377 pa, da je *tašča* znana samo stari generaciji, medtem ko se danes uporablja le še opisno poimenovanje *njegova/njena mati*. Redkeje in razpršeno po osrednjeslovenskem prostoru se uporabljajo tudi leksemi *ta stara* (samo za T279 je zapisano, da je beseda slabšalna, sicer je v rabi *tašča*, za T023 pa, da gre za splošno poimenovanje, ne nujno samo za žensko v odnosu do zeta), *mati*, (*ta*) *stara mati*, *mama* in *stara mama*. V rabi so tudi različna večbesedna poimenovanja kot *moževa/ženina mati*, *mati od moža/žene/ženske*, *od moža mama* ter različna opisna poimenovanja. Drugi leksemi so zemljepisno bolj omejeni oz. se uporabljajo redkeje, npr. *babica* in *babej*, na stiku s sosednjimi jeziki tudi *švigermuter* ter *švigemama* in *švigerica*, *švogrinja*, *suočera* in *anjoš*.

Zelo redko je v zapisih navedeno, da se uporabljajo različna poimenovanja za moževo ali ženino mater, tako se za pomen 'ženina mati' v T291, T292, T407, T408, T409 in T412 uporablja *punica* (za T375 je navedeno, da je beseda *punica* starinska, za T392 pa, da je pogostejša kot *svekrva*), za pomen 'moževa mati' pa *svekrva* v T127, T407, T408, T409 in T412.

Za T006, T007 in T011 je zapisano, da se tam uporabljajo nemške besede, ki pa niso navedene.

2. Morfološka analiza

tašča < *tbšč-a 'tašča' < *tbst-j-a < *tbst-b 'tast'

mati < *mati 'mati'

(*ta*) **stara mati** < (**t-*) *star-a-j-a mati* 'stara mati' ← (*ta/*tb/*tě/*tę 'ta') + *star-ъ 'star' + *mati 'mati'

ženina/moževa mati < **žen-in-a/mqž-ev-a mat-i* ← *žen-a 'žena'/*mqž-b 'mož' + *mati 'mati'

od žene/ženske/moža mati < **otъ žen-e/žen-ъsk-y-j-e/mqž-a mati* ← *otъ 'od' + *žen-a 'žena'/*žen-ъsk-ъ 'ženski'/*mqž-b 'mož' + *mati 'mati'